

*Στου
και βγαίνω,
ζωή*

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ : Ρούλα Σαμαϊλίδου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟΥ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ : Ευγενία Γάλλου

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ : Ηλίας Μασούρης

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ : Ατελιέ εκδόσεων

Έκδοση: Αθήνα, Ιούνιος 2022

ISBN: 978-960-468-315-4

© Copyright

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΙΧΑΛΗ ΣΙΔΕΡΗ

Α. Μεταξά 28 & Θεμιστοκλέους, Εξάρχεια 106 81, Αθήνα

Τηλ.: 210 3301161-2-3, fax: 210 3301164

e-mail: info@siderisbooks.gr • www.siderisbooks.gr

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του συνολικού περιεχομένου ή μέρους αυτού σε οποιοδήποτε μέσο, ηλεκτρονικό ή μη, χωρίς την έγγραφη άδεια του συγγραφέα και του εκδότη. Το παρόν αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας. Τα πρόσωπα, τα ονόματα και οι καταστάσεις είναι φανταστικά. Οποιαδήποτε ομοιότητα είναι συμπτωματική και δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΙΧΑΛΗ ΣΙΔΕΡΗ

Εκδίδουμε έργα για παιδιά και ενήλικες με επιμέλεια

και σωστή προσέγγιση στη γνώση και στη φιλιαναγνωσία.

Προβάλλονται/διαφημίζονται/προωθούνται στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

www.siderisbooks.gr

Διαβάζουμε Έλληνες συγγραφείς - Στηρίζουμε το ελληνικό βιβλίο

ΡΟΥΛΑ ΣΑΜΑΪΛΙΔΟΥ

*Στου
και βγαίνω,
ζωή*

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

εκδόσεις
**Μιχαήλ
Σιδερά**

ΦΤΟΥ ΚΑΙ ΒΓΑΙΝΩ, ΖΩΗ

1

«*A*x!» βόγκησε η Μαριγώ χαμπλόφωνα, κάνοντας μια στάση καταμεσής του δρόμου για να ισιώσει τη μέση της και να πάρει την ανάσα της.

Τα περίσσια κιλά της δεν ήταν η μοναδική αιτία της δυσκινησίας της. Τα τελευταία χρόνια, κουρασμένη πλέον από τις μακρόχρονες επισκέψεις, τις αρμένικες βίζιτες, όπως τις αποκαλούσαν, τα σουαρέ και τις βεγγέρες με ανούσιες κουβέντες ή κουτσομπολιά, προτιμούσε τη μοναξιά του σπιτιού της, αναλώνοντας τον χρόνο της στις καθημερινές δουλειές και στο κοπανέλι¹ βουλιαγμένη στη γωνιά του καναπέ της. Με εξόδους ελάχιστες και συγκεκριμένες, κάθε Κυριακή στην εκκλησία να πάρει το αντίδωρό της, τα Χριστούγεννα, όλη την εβδομάδα των Παθών, μία φορά τον χρόνο για τα πεσκέσια της και κάτι έκτακτες για κηδείες, είχε ξεμάθει στο περπάτημα.

Ακόμη μια στάση έκανε μπροστά στην οθωμανική κρήνη με τις επιγραφές σε αραβικά γράμματα «Εκ του ύδατος παν το εν τη ζωή» και «εγένετο τούτο υπό του φιλεύσπλαχνου και φιλελεήμονος Κουγιοκράν Μωχάμετ Πασά, να δαιωνιστούν αι νίκαι του εν έτει εγίρας 1185»².

Δυο πρόσφυγες περίμεναν τη σειρά τους για να πιουν

1 Τεχνική πλεξίματος νταντέλας με κλωστή τυλιγμένη σε ξυλάκια.

2 1770 περίπου. Η αρίθμηση των ετών εγίρας από το έτος 1, όταν ο Μωάμεθ εξορίστηκε από τη Μέκκα και κατέφυγε στη Μεδίνα, αντιστοιχεί στο έτος 622 μ.Χ. του γρηγοριανού ημερολογίου.

λίγο νερό και ένας τρίτος πιο πίσω δάγκωνε με μανία μια φέτα ψωμιού μουλιασμένη στο νερό. Κοίταξε την απλάδα με τα γλυκά που κρατούσε στο χέρι της, διπλωμένα με λευκή πετσέτα, και για μια στιγμή σκέφθηκε να τους τα μοιράσει.

«Σ' αυτούς θα πιάσουν τόπο...» μονολόγησε σε μια στιγμή αλλά έπειτα σκέφθηκε πως έπρεπε να πάνε κατά παραγγελία του Δημοσθένη της στο κονάκι της Σερτιάπχανούμ. Το είχε σε καλό τις γιορτινές μέρες να τα στέλνει πεσκέσι στα σπίτια όσων είχε στη δούλεψή του είτε μουσουλμάνων είτε χριστιανών.

Αναθεμάτισε τα πόδια της που δεν τη βοηθούσαν να επιστρέψει για άλλα γλυκά και τους προσπέρασε με λύπη. Με το στανιό πήγαινε πάντα τούτο το πεσκέσι. Δεν την είχε σε υπόληψη τη γυναίκα του παραγιού τους, σε αντίθεση με κείνον που ήταν δουλευταράς, τίμιος, ευγενής και άνθρωπος εμπιστοσύνης. Προσπέρασε το νεκροταφείο των μουσουλμάνων κάνοντας από συνήθεια τον σταυρό της και επ' ευκαιρία ίσιωσε την καρφίτσα που στόλιζε το πέτο της, πολύτιμο δώρο του άντρα της τον δεκαπενταύγουστο στην ονομαστική της εορτή.

Το σπίτι του παραγιού τους, του Μουσταφά, βρισκόταν σε ένα στενό ανήλιαγο καλντερίμι του τουρκομαχαλά, στριμωγμένο ανάμεσα σε άλλα όμοια διώροφα με σαχνισιές³, που στηρίζονταν σε ξύλινα δοκάρια, με τις αυλές τους στο πίσω μέρος, ζωσμένες από ψηλά πέτρινα ντουβάρια, να κάνουν τη ζωή τους αθέατη στον έξω κόσμο. Στη δική του αυλή είχε καμάρι μια ροδιά που έφτιαχνε νόστιμα και ζουμερά ρόδια και τους φίλευε στον καιρό τους. Η γυναίκα του μόνο γκρίνιαζε, γιατί μάζευαν ποντίκια και έβριζε τις γάτες που δεν τα έπιαναν και έμπαιναν

3 Μπαλκόνια που έχουν τη μορφή κλειστού εξώστη.

στην αυλή μόνο για να γεννοβολούν και να κοπρίζουν τον τόπο.

«Σερτάπ χανούμ είσαι μέσα;» φώναξε φθάνοντας μπροστά στη δίφυλλη ξύλινη πόρτα της.

«Και πού θέλεις νά 'μαι, κυρα- Μαρिγώ, με τόσα παιδιά; Έλα, μπες να πιούμε καφέ, η πόρτα δεν είναι αμπαρωμένη» φώναξε η Σερτάπ βγάζοντας το κεφάλι της από ένα παράθυρο της προεξέχουσας σαχνισιάς.

Όσο να περάσει η επισκέπτρια την εξώθυρα και να πάρει την ανάσα της, έδωσε σιγανά στην Ασιμέ τις εντολές της.

«Δες αν είναι εντάξει το δωμάτιο των μουσαφίρηδων. Ο μικρός ίσως έχει παρατήσει τα ρούχα του εκεί μέσα στη μέση. Γρήγορα μη μας βρει ανοικοκώρευτες».

Η Ασιμέ ήταν ανιψιά της. Κόρη του αδελφού της, του Ντουντάρ. Την ανέλαβε, γιατί άλλη λύση δεν υπήρχε, όταν εκείνος τραυματίστηκε θανάσιμα στο στήθος από φίλιο όπλο το 1912, σε μια αποτυχημένη απόπειρα των ζαπτιέδων⁴ να αντισταθούν στο Ελληνικό σώμα που αποβιβάστηκε απαιτώντας την παράδοση του νησιού. Μάνα να την κρατήσει δεν υπήρχε. Η Νουρ είχε εγκαταλείψει τα εγκόσμια λίγους μήνες πριν, στη δεύτερη γέννα της, παίρνοντας μαζί της και το παιδί που κυοφορούσε. Η ελπίδα της δυστυχώς πως ο Μουτσαφίρης⁵ θα κρατούσε τον λόγο που είχαν δώσει με τον Ντουντάρ και θα την έπαιρνε για σύζυγο του γιου του, του Σκεντέρ, δεν καρποφόρησε, γιατί μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα όλοι αυτοί που αποτελούσαν τις Αρχές, και ήταν διορισμένοι

4 Τούρκοι αστυνομικοί ή χωροφύλακες.

5 Διορισμένος από το οθωμανικό κράτος υπεύθυνος για τα οικονομικά.

από την Υψηλή Πύλη, έγιναν καπνός μετά την κατάληψη του νησιού από τον ελληνικό στόλο. Οχιώ χρόνων ήταν τότε η Ασιμέ, και η Σερτάπ νέα και καρπερή. Είχε ήδη δυο παιδιά και ήταν έγκυος στο τρίτο. Στη συνέχεια ήρθαν άλλα πέντε παιδιά, ένα κάθε δυο σχεδόν χρόνια, και η μικρή, «το βάρος» όπως συνήθιζε να λέει, επωμίστηκε να την ξελασπώνει αναλαμβάνοντας δουλειές του σπιτιού και βοηθώντας στο μεγάλωμα των παιδιών της. Βίαια η ψυχή της ορφανής πέρασε από την παιδικότητα στην ενηλικίωση, νομίζοντας πως μ' αυτόν τον τρόπο θα την ευχαριστούσε και θα έβρισκε μια αγκαλιά και ένα χάδι σαν αυτά της μάνας που έχασε. Μήτε έπαινο, μήτε χαμόγελο όμως πήρε. Αγόγγυστα υπέμενε τον ρόλο της δούλας να ξεπληρώσει το χρέος της για τη στέγη και το φαγητό που της παρείχε.

Όσο η Ασιμέ να μαζέψει τα ρούχα του μικρού και να βάλει το μαγκάλι με τα κάρβουνα κοντά στο μιντέρι⁶ να ζεσταθεί ο χώρος, η Σερτάπ έβαλε το καλό της χαμόγελο και στάθηκε στο κεφαλόσκαλο. Η Μαριγώ ανέβαινε ένα-ένα τα ξύλινα σκαλιά αγκομαχώντας και κρατώντας για βοήθεια την κουπαστή για να μην μπατάρουν δεξιά και αριστερά τα παραπανίσια κιλά της.

«Χος γκελντίν⁷, χρόνια πολλά, κυρα-Μαριγώ. Και φέτος δεν μας ξέχασες με τα δώρα σου!» ευχήθηκε παίρνοντας την απλάδα από τα χέρια της.

«Χρόνια πολλά και σε σας, Σερτάπ χανούμ. Δε σας ξέχασα, αλλά φέτος άργησα να τα φέρω, γιατί πάλευα με ένα κρύωμα. Πέρασαν και τα Θεοφάνεια».

«Καλοδεχούμενα είναι, μη στενοχωριέσαι».

6 Είδος χαμηλού ανατολίτικου καναπέ.

7 Καλώς ήρθες.

Την πέρασε στο δωμάτιο των μουσαφίρηδων, αφού έστειλε όσα από τα παιδιά της ήταν παρόντα στο άλλο δωμάτιο να μην ενοχλούν στις κουβέντες τους.

«Ο Μουσταφά δεν είναι σπίτι;»

«Σήμερα, που είναι κλειστά τα μαγαζιά και έχει το ελεύθερο, βγήκε να κάνει τη βόλτα του στο λιμάνι και έπειτα να πάει στον καφενέ. Συννηθισμένος όλη μέρα με τον κύριο Δημοσθένη, μη θαρρείς, ζαλίζεται με τα παιδιά μέσα στα πόδια του όλη μέρα».

«Ο Θεός τον έστειλε, Σερτάπ. Ο Δημοσθένης είναι πολύ ευχαριστημένος από τον άντρα σου. Τίμιος...»

«Εμένα θα μου το πεις; Μήπως δεν τον ξέρω;» την έκοψε με το μούτρο της να λάμπει και σπεύδοντας να μεταφέρει κοντά της το μαγκάλι με τα κάρβουνα να ζεσταθεί.

«Καλά είμαι. Μην το φέρεις και πολύ κοντά, γιατί μετά πώς θα βγω έξω! Είστε και ζεστά εδώ μέσα» την πρόλαβε ρίχνοντας ένα γύρω τη ματιά της.

Τα εσωτερικά χωρίσματα του δωματίου από μπαγδατί⁸ ήταν καλυμμένα με χοντρά στρωσίδια, όπως και το πάτωμα, προσφέροντας ζεστασιά στην ατμόσφαιρα-ακόμη και χωρίς τη θαλπωρή των κάρβουνων που έκαιγαν στο μαγκάλι.

«Να πω μια στιγμή της Ασιμέ να φτιάξει τον καφέ μας και φθάνω να κουβεντιάσουμε».

«Για στάσου να σου πω» τη σταμάτησε η Μαριγώ κοιτάζοντας ερευνητικά το πρόσωπό της. «Βλέπω ωχρό το πρόσωπό σου, δεν πιστεύω να είσαι πάλι γκαστρωμένη!»

«Ε, όχι και ένατο παιδί. Φτάνει ως εδώ. Αν και ο Μουσταφάς μου... εκείνο που θέλει θα το πάρει».

«Μα κι εσύ είσαι πρόθυμη να του το δώσεις» της είπε κλείνοντας το μάτι της.

8 Εύλινοσ σκελετός με επίχρισμα.